

TOMASZ WOJDA

Niezwykły pokrój brzozy brodawkowatej

Unusual shape of silver birch

Zakład Genetyki i Fizjologii Drzew Leśnych, Instytut Badawczy Leśnictwa
ul. Braci Leśnej 3, Sękocin Stary, 05-090 Raszyn

Department of Forest Genetics and Tree Physiology, Forest Research Institute
3 Braci Leśnej Street, Sękocin Stary, 05-090 Raszyn, Poland
e-mail: wojdat@ibles.waw.pl

Received: 21 February 2007, Accepted: 30 October 2007

Key words: *Betula pendula*, unusual shoot and stem morphology

Na jednej z powierzchni doświadczalnych Instytutu Badawczego Leśnictwa, w Nadleśnictwie Kutno, rośnie niezwykły okaz brzozy brodawkowatej (*Betula pendula* Roth). Powierzchnia ta została założona wiosną 1998 r. Wyszczepiono na niej w więźbie 1,5 × 2 m dwuletnie sadzonki szkółkowane po pierwszym roku. Tę „niezwykłą” brzozę otrzymano z nasion pochodzących z wyłączonego drzewostanu nasiennego w Nadleśnictwie Siedlce. Jej niezwykłość polega na charakterystycznym, spiralnym powyginianiu zarówno pędów bocznych, jak i głównego pnia (Ryc. 1). Pędy tego osobnika przypominają pędy wierzby mandżurskiej w odmianie pogiętej (*Salix babylonica* L. ‘Tortuosa’). Brzoza ta podobna jest nieco do odmiany stożkowatej

Ryc. 1. Brzoza brodawkowata o poskręcanych pędach i pniu (Fot. T. Wojda)

Fig. 1. Twisted trunk and shoots of unusual silver birch (Photo by T. Wojda)

brzozy brodawkowatej – *Betula pendula* ‘Fastigiata’ (Seneta 1991), lecz jej pędy nie są skierowane do góry, a pień nie jest prosty, lecz również powyginany. Zaczyna się on wyginać na wysokości około 1 m, a mniej więcej na wysokości 3 m tworzy niemal pętlę. Wygięcia pędów bocznych zaczynają się już od wysokości około 0,5 m i utrzymują się w całej koronie drzewa. Skręcenie pędów ma miejsce na całej ich długości, występuje zarówno w już zdrewniałych, nasadowych częściach pędów, jak i w młodych, tegorocznych przyrostach. Pod względem cech przyrostowych osobnik ten nie różni się zbyt od drzew sąsiednich. Jego pierśnica w jesieni 2005 r. wynosiła 49 mm, a wysokość – 4,8 m.

Przyczyna charakterystycznego wzrostu tego osobnika nie jest znana, z pewnością jednak miała tu miejsce mutacja. Pracownicy Zakładu Genetyki i Fizjologii Drzew Leśnych IBL pobrali zimą 2005/6 materiał roślinny w postaci pędów wierzchołkowych z pączkami śpiącymi, celem rozmnożenia tego szczególnego osobnika w kulturach *in vitro*. Interesująca jest bowiem odpowiedź na pytanie, czy osobniki rozmnożone w ten sposób również będą zachowywały spiralny wzrost pędów.

Literatura

SENETA W., 1991. Drzewa i krzewy liściaste, 1 (A-B). Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.